

Napjaink japán kardjai

Kunimasa Matsuba

Matsuba Kunimasa

1) Az álom és a kardkovács konfliktusa.

Az *Edo* utáni korszakban, a híres kardkészítő *Suishinshi Masahide* a kardkészítés és a kovácsolás hagyományos módszereihez való visszatérést szorgalmazta. Hatása olyan nagy volt, hogy kardkovácsok egész generációja került a bűvkörébe, és tért vissza a régi gyártási módszerekhez.

Most, hogy összehasonlítom a saját munkáimat a múltban, a régi módszerekkel készült munkákkal, kissé elszomorodom. Számomra a szépségük olyan, hogy az szinte elérhetetlen a mai mércével mérve.

Az elmúlt kétszáz évben sok kardkészítő próbálta reprodukálni a korai darabokat, hogy elérjék az 1400 előtt gyártott *Koto* pengék színvonalát (azokat a munkákat, amelyeket általában a minőség és a szépség csúcsának tartanak) Mégis azt kell mondanom, hogy ezek a próbálkozások nagyrészt sikertelenek voltak.

Én magam úgy tapasztaltam, hogy amikor aktívan megpróbálok egy kardot létrehozni *Suishinshi* munkáját szem előtt tartva, az eredmény legtöbbször is kudarc. Paradox módon ezért jobb, ha nem dolgozunk tudatosan az utánzáson. Ily módon a kész munka az én megítélésem szerint sokkal jobb lesz.

2) Én, mint japán kardkészítő

Szegény fiatalember korom óta lenyűgözött a japán kard, és lényének két ellentétes és látszólag összeegyeztethetetlen aspektusa: a puszta szépsége, mint tárgy, szemben azzal az egyszerű ténnyel, hogy halálos fegyverként készült. Rengeteg könyvet olvastam már a témában, és sok beszédet hallottam, de még mindig nem jutottam sokkal közelebb a rejtvény feloldásához és a két oldal összehozásához. Miközben ezt írom, a japán kard számos készítője szorgoskodik, mindegyik a saját tudatos céljaival és elképzeléseivel. Nem tehetek róla, de úgy érzem, hogy legtöbbjük kizárólag a felszínes dolgokkal foglalkozik, figyelmen kívül hagyva munkájuk rejtett és mélyebb értelmét.

Természetesen el kell mondani, hogy létezik néhány magasan képzett mesterember ezen a területen. Vannak olyanok, akik hisznek abban, hogy minden a *jigane*-től (a kard alapanyaga) függ, és akik, miután először szívüket-lelküket beleadták egy szuperlatívusz *jigane* megalkotásába, most már képesek azt könnyedén elkészíteni. Más kovácsok a kard, mint fegyver fontosságát hangsúlyozzák, és a penge élessége alapján ítélik meg érdemeit. Megint mások ragaszkodnak ahhoz, hogy a modern kardok valójában jobbak, mint a régiek. Bármelyik táborba is tartoznak, ezek mind tehetséges alkotók, és joguk van a saját véleményükhöz.

Mégis be kell vallanom, hogy sok érvük nem győzött meg. Különösen azok ellen vagyok, akik azt állítják, hogy a mi szakmánk csupán egyfajta acélmunkát vagy egy dísz tárgy előállítását jelenti. Nem értek egyet azokkal sem, akik a kardot pusztán háborús fegyvernek tekintik.

3) A kard szépségéről

A japán kardok legtöbb igazi szerelmese számára a *konie* finom játéka, a szemcsék, a csillogás és a mélység, amely a nagyszerű darabokon látható, legalább annyira fontosak, hogy láthatóak legyenek, mint amennyire szépek ezek a vonásai a japán pengéknek. Ezek a vonások különösen a XIV. században készült kardoknál mutatkoznak meg. Ezeknek a *tachi* és *tanto* pengéknek a minőségük összehasonlíthatatlan, és teljesen más kategóriába kell sorolni őket, mint a mai kardokat. Meg kell azonban jegyezni, hogy az utóbbi időben a nyilvánvaló különbségek ellenére a nagyon eltérő minőségű kardokat is egy kalap alá veszik és egy kategóriába sorolják őket. Meg kell tanulnunk felismerni; szétválogatni a búzát a pelyvától, miközben nem szabad elfelejtenünk, hogy még mindig sok kardkészítő képes nagyszerű munkákat készíteni (nekem azt mondták, hogy több élezéssel és egy kis extra rozsdával a markolaton, a saját munkáim talán egy másik évszázad kardjainak is megfelelnének).

Amikor a ránk maradt, több száz évvel ezelőtt készült pengéket nézzük, nem szabad elfelejtenünk, hogy amit valójában látunk, az a kard belseje. Az évtizedekig tartó élezés, és a polírozás feltárta a belső szemcséket, a fém belső elrendeződését, ahogyan az először megszilárdult. Emlékeztetnek minket arra, hogy a darab egészét kell megértenünk, ha újra akarjuk alkotni, vagy legalábbis visszhangozni akarjuk.

A valóban régi módszerek helyreállítása azonban nem biztos, hogy mindenkinek tetszik. Sok kardkészítő például *Sukehiro* munkáját nézi. Az *Edo*-korszakban tevékenykedett, és úttörője volt a *toran* néven ismert kovácsolási technikának, amelyet néhányan még ma is használnak, és amelynek eredményeképpen nagyon szép munkák születtek. Egy másik kardkészítő, *Kiyomaro* szintén hatással van a modern kovácsokra.

Az *Edo* korszak végén dolgozott, színes élete sokak érdeklődésére tarthat számot. Természetesen az egyénre van bízva, hogyan dolgozik, és kit utánoz, de számomra a XIV. századi kardok azok, amelyek igazi mélységgel rendelkeznek, és magukban foglalják a rejtélyt; a fény és a sötétség kölcsönhatását, amely a japán kardot jellemzi.

4) Japán harcművészet és a japán kard

Évszázadok óta az erőt, a könnyű használhatóságot és az élességet tekintik a kardok alapvető összetevőinek. Hogyan képes akkor a halál eme eszköze egyszerre ilyen szépséget tartalmazni és felmutatni? Még mindig nem hallottam egyértelmű választ erre a kérdésre, pedig a kard egész értéke közvetlenül ehhez a paradoxonhoz kapcsolódik: ha az egyik oldala hiányozna, akkor a kard funkciója szükségszerűen csökkenne. A magam részéről azt hiszem, hogy megtaláltam a választ (vagy legalábbis a választ, ami engem illet) az *Aikimanseido* (*Aikido*) gyakorlásán keresztül. A hagyományos értelemben vett sporttal ellentétben az *Aikido* nem a győzelem vagy a vereség, az erő vagy a gyengeség kérdése. Inkább arról szól, hogy olyan állapotra törekszünk, ahol a vesztes egyszerűen nem lehetséges.

A kard két ellentétes oldalát már említettük. A múltban egy *bushi*(szamuráj)mindig magánál hordta a kardot, és a harcban arra támaszkodott, hogy hatékony fegyver legyen. Azt is megkövetelte a kovácstól, hogy az egy gyönyörűen megmunkált, finoman csiszolt tárgy legyen. Amivel valószínűleg nem sokat törődött, az a kard természete, a benne rejlő kettősség. Természetesen, mint láttuk, ezt a kérdést nem könnyű megválaszolni, de azt tudjuk, hogy a *bushi*-t egy homályos eszménykép vezérelte.

Nem lehetne-e azt állítani, hogy ők maguk is, ha öntudatlanul is, de egyre inkább olyanok akartak lenni, mint a *katana*, amit forgatnak? Erősek, mégis hajlékonyak és finoman szépek? A ránk maradt írásos feljegyzések olvasása alapján találgathatunk, és sokféle véleményt alkothatunk arról, hogy milyenek is voltak ezek a *bushi*-k valójában. Sok tekintetben valószínűleg nem különböztek tőlünk, mégis a modern Japánban biztosan kevesen maradtak, akik a szellem, a képességek és az erő ilyen kombinációjával rendelkeznek.

Azok számára, akik a mai békés és viszonylag biztonságos Japánban élnek, nehéz elképzelni, hogy beleszületnek a múlt háborúkkal teli, kiszámíthatatlan világába. A múltban azonban a *bu* (a harcművészetek) szükségszerűségből jöttek létre, és generációkon keresztül, apránként öröklődtek ránk. Tartalmaznak egy megfoghatatlan minőséget, amely inkább spirituális, mint mentális, és ez az egyik oka annak, hogy az olyan művészetek gyakorlói, mint az *Aikido*, olyan meglepő erősségeket tudnak felmutatni. Ha mélyen a *bu*-ra gondolunk, akár az emberi szellemről is elmélkedhetünk, bár ez nem jelenti azt, hogy a harcművészetekben jártas emberek szükségszerűen az emberség ragyogó példái lesznek! Azt mondom azonban, hogy amikor a világra nézek, úgy érzem, hogy a *bu*-n keresztül felismertem a dolgok értékét; hogy elválasszam a mélységet a triviálistól. Talán, hogy jobban megismerjem a dolgokat.

5) Összegzés

Eddig úgy érzem, hogy az általam elért *bu* szint közvetlenül tükröződik az általam készített munkák színvonalában. A kardjaimat nagyon kedvezően ítélték meg a kiállításokon, és a pengéimet sokan értékelik.

A *bu* szellemével készített és átítatott katanáknak megvan az erejük, hogy nagyon megindítsanak. Inspirál és új ötletekhez és lehetőségekhez vezet a munkámban. Ez nem homályos érzés, hanem a kard által kiváltott erős impulzus.

Az *Aikido* technikák célja az ember és környezete harmóniája. A lélek temperálása, amely meglepő képességekhez és jutalmakhoz vezethet. Ugyanígy remélem, hogy egy még magasabb szintű képességet, a mesterségem nagyobb megértését fogom elérni, ami még szebb műveket fog eredményezni. Miután ezt elmondtam, nem fogok belehalni az erőltetett próbálkozásokba! Szándékomban áll a saját tempómban kardokat készíteni, a mindennapokat azzal töltöm, hogy a helyi bambuszon tesztelem a munkámat, élvezem az Aikidót és gyakorlom a szépírástomat.

Amikor meglátok egy gyönyörű japán kardot, feldobódom, és jó érzéssel tölt el az élet. Mostanában már az is izgalomba hoz, ha a saját munkáimat nézem, ahogy az a csiszolótól visszaérkezik. Lehet, hogy ez kicsit furcsán hangzik, de azt hiszem, máris izgatottan várom azokat a kardokat, amelyeket még el sem készítettem!

A fordítás az alábbi cikk felhasználásával történt: <http://www.matsubakunimasa.jp/today.html>